

1. MUZIEK VOEDT DE LIEFDE

Zo weinig er bekend is over de maker van dit schilderij, zoveel werd er onlangs ontdekt over de inhoud. Muziek wordt vaak gebruikt als een symbool van echtelijke trouw in het zeventiende-eeuwse Holland, maar het is ongebruikelijk in een schilderij zowel liefde als professie te verbeelden. Dit werk van de Amsterdamer Gerard Donck (actief 1627-1640) is onlangs door dr. Sabine Craft-Giepmans van het Rijksbureau voor Kunsthistorische Documentatie in Den Haag geïdentificeerd als een dubbelportret van Nicolaes Jansz Lossy (c.1604-1664), stadsorganist van de Nieuwe Kerk in Amsterdam, en zijn vrouw Marritgen Pieters. Het spuurwerk werd mogelijk dankzij het wapen van Lossy op het deksel van het virginaal. Lossy kwam uit een muzikale familie. Nicolaes' grootvader Jan Willemssz. Lossy was leraar van de beroemde organist en componist Jan Pietersz. Sweelinck en zijn vader Willem en grootvader van moeders kant waren beide stadsorganist. Het is waarschijnlijk dat met dit dubbelportret van Donck de promotie van Nicolaes Lossy

naar de post van stadsorganist in 1639 wordt gevierd. Het prachtig beschilderde virginaal dateert uit de vroege zeventiende eeuw en moet een familiestuk zijn. Het manuscript van een canon voor tenor en sopraan op de tafel, legt de nadruk op de echtelijke harmonie tussen Nicolaes en Marritgen. Het schilderij was in bezit van Wayne Charfield-Taylor (1883-1967), Under Secretary of Commerce and Assistant Secretary of the Treasury onder President Franklin D. Roosevelt. Na zijn dood kwam het via een erfenis in een particuliere collectie terecht. Tot 2010 werd het langdurig uitgeleend aan het Indianapolis Museum of Art.

2. LICHTBEELDEN

'Fotografie is ontwerpen met licht', was het motto van de Hongaarse Bauhaus kunstenaar László Moholy-Nagy. Met zijn fotogrammen creëerde hij zonder camera verfiende lichtbeelden, die wel beschouwd worden als zijn meest belangrijke bijdrage aan de moderne kunst. Hiermee bevrijdde hij de fotografie van de pure weergave. Dit fotogram dateert uit de Bauhaus periode. Door de vroegrijdige

dood van de kunstenaar in 1946 in Amerika, waarheen hij voor de oorlog was uitgeweken, waren zijn fotogrammen lange tijd vergeten. In de jaren zeventig werden ze van de ondergang gered door een Amerikaanse verzamelaar.

3. DE STOEL VAN MEVROUW WAGNER

De beroemde Oostenrijkse architect Otto Wagner had de gewoonte om in alle door hem gebouwde appartementcomplexen een eigen flat te reserveren. Voor zijn huis in de Döblergasse in Wenen, om de hoek van de Wiener Werkstätte, ontwierp Wagner ook het interieur; voor de kamer van zijn vrouw een driedelige suite, inclusief zijden stoffering en een tafel. De stoelen werden later opnieuw gestoffeerd, maar over de restanten van de oude stof heen. Aan de hand van de oude stoffering kon worden vastgesteld dat deze meubelstukken uit Wagners woning in de Döblergasse komen.

4. BEHANG VAN DE MUZE VAN PROUST

Dit schilderachtige behangdecor 'Campagne Romaine' komt uit het

'hotel particulier' het woonhuis van de Comtesse Greffulhe, de muze van Marcel Proust. De Duchesse de Guermantes, de hoofdpersoon uit zijn boek *A la Recherche du Temps Perdu*, is geïnspireerd op haar. Het paneel komt uit de privécollectie van de nazaten van de Comtesse, nu voor het eerst op de markt.

5. CLEPSYDRA FRAGMENT

Harmakhis Galerie uit Brussel brengt een van de vier overgebleven fragmenten van een wateruurwerk (clepsydra) dat werd gemaakt in opdracht van Alexander de Grote. De veroveraar zelf staat er op afgebeeld terwijl hij wijn offert aan Hathor. Achter hem de godin Sekhmet. De andere drie fragmenten bevinden zich in het British Museum, het Pergamon Museum in Berlijn en het Louvre. Het wateruurwerk werd gemaakt in de vorm van een emmer - met schaalverdelingen voor elke maand - waaruit, door een klein gaatje onderaan, het water kon vloeien. Vanuit Egypte werden de wateruurwerken geïntroduceerd in de klassieke wereld. Aan dit zeldzame fragment hangt een prijskaartje van €150.000....

3